

En skärgård utan sjöfågel

Jag har tillbringat lov och somrar på Gyön i Blekinge sedan 1968. Gradvis har fågellivet i skärgården förändrats, och i år var detta extra markant. Här är en betraktelse från den 10 augusti i år.

Om det ändå inte hade varit så tyst.

Kajaken glider tätt intill öarna. Ännu dröjer sjöbrisen flera timmar och vattnet ligger blankt och platt. Gårdagens sydväst gör sig bara påmind genom den knappt märkbara, svaga och långa dyning, som ger upphov till ett rytmiskt vågskvalp, när den når klippor och stenar i vattenbrynet. Lavar ger det grå urberget gröna, grå och gula skiftningar, och bland stenarna samsas mildt grön strandmalört med vinröda fackelblomster. Ögonen ser, vad de har sett så många gånger förut – men utan att få nog. Och ändå är det, mitt i denna stillhet, någonting som saknas.

I vanliga fall färdas en kajak inte obemärkt nära öarna. Fiskmåsar, tärnor och gråtrutar skvallrar om ankomsten genom att skriande flyga upp och oroligt kretsa kring ön och inkräktaren, så länge som den oinbjudne håller till på eller vid ön. Skarvar flyger till en närliggande ö. Ejdrar simmar en bit bort. På långt håll både syns och hörs det, om någon närmar sig deras ö.

Men i dag är det onaturligt tyst och stilla.

Långaholmen, Kajskär, Stugeskär och Spjutsö ligger alla öde vid passagen. Så dyker en skarv upp ur vattnet. Tung och våt försöker den att flyga men ger snart upp och dyker i stället framför fören. Även Eneskär ligger i total tystnad, men på en liten holme utanför sitter ett 20-tal måsfåglar tätt uppradade.

Längst ut ligger Vindskären. Här, med Hanö som nästa ö långt bort i blickfånget, brukar sjöfåglar finnas i stora mängder, och klipporna är vitfläckiga av deras spillning. Men i dag råder även här ett kusligt lugn. Inte ens när kajaken lägger till hörs fågelskrin. På stenarna trippar i stället tre sädesärlor fram. Några fågelskelett ligger i skrevorna. Högre upp, på en av klipphällarna, ligger en ejderhane fullt synlig. Han orkar inte flytta sig utan iakttar bara främlingen från sin plats i den svaga fördjupningen av hällen.

På den naturliga vågbrytaren Vindskvalpen sitter ett 15-tal skarvar med vingarna utfällda och torkar sig. Även på Frostensskär syns några skarvar, men i övrigt märks mest småfåglar på öarna – öar, som för flera år sedan var fulla av sjöfågel.

Paddlingen går tillbaka in i Svalemålaviken, där det trogna svanparet de senaste åren förgäves föder upp sina ungar. Varje år visar de stolt upp små dunungar i viken och bevakar dem strängt. Ändå försvinner ungarna varje år en efter en, tills föräldraparet i slutet av sommaren återigen simmar ensamma i viken.

Morgonen i den fågelskyddade skärgården utanför Järnavik i Blekinge är tyst och stilla – alldeles för tyst och stilla.

Artikeln är publicerad i Bleking Läns Tidning den 17 augusti 2013:

[http://www.bltsydostran.se/opinion/debatt_blt/en-skargard-utan-sjofagel\(3902079\).gm](http://www.bltsydostran.se/opinion/debatt_blt/en-skargard-utan-sjofagel(3902079).gm)